

De Oud-Hollandse Kapucijn

pure schoonheid verenigd in één ras

De Oud-Hollandse Kapucijnenfokkers kunnen met recht trots zijn op hetgeen er in de afgelopen 60 jaar is bereikt, want ja, de club bestaat in 2019 ook al weer 60 jaar. Zelf ben ik ergens rond 1972 lid geworden van deze speciaalclub, maar met Gerhard Kelderman en Feike de Boer heb je pas de echte 'diehards' die zijn al sinds 1964 lid en hebben mede hun steentje bijgedragen aan de ontwikkeling van het ras.

Tekst: John Hartman
Foto's: Martijn Treffers

Een stukje geschiedenis

Zestig jaar Oud-Hollandse Kapucijnenfokkers Club, wat heeft ons dat allemaal gebracht? Hoogtijdagen waren de clubdagen in de Beukenhof te Vught waar wij vele jaren te gast waren en waar de lekkerste boerenomeletten werden geserveerd. Alleen daarom al werd de weg naar Vught graag bewandeld. Trouwens niet alleen door de Kapucijnenmannen, getuige de vele stickers van speciaalclubs achter de bar. Het waren de dagen van Moezelaar en Schoonenberg, twee coryfeeën bij uitstek. Moezelaar was destijds de initiatiefnemer voor de oprichting en die man had de gave om iedereen, vaak op een bijzonder originele wijze, enthousiast te maken. Zo kan ik mij nog heel goed herinneren dat ik bij de geboorte van mijn zoon een geboortekaartje kreeg met daarop de tekst zoals hij op een beoordelingskaart schreef met daaronder een levensgrote U! Je moet er maar opkomen.

Ook heel mooi, geelzilver gemonnikt.

Moezelaar had in de beginjaren van ras en club met de nodige tegenwerking te maken, tijdens een keurmeestercongres waarop hij het ras wilde introduceren werden de Kapucijnen van tafel geveegd als 'rasloze rommel' en een slap aftreksel van de Raadsheer. Maar hij liet zich niet van de wijs brengen en op de hoogtijdagen van de club stonden er ruim 100 leden op de ledenlijst. Iets dat de criticasters van de beginperiode zich maar moeilijk konden voorstellen. Door de onomkeerbare terugloop binnen onze hobby bestaat de club nog met ruim 40 leden, nu vooral gezelligheidsmensen die wel in staat zijn gebleken om het ras op een duizelingwekkend hoog niveau te fokken en te exposeren. Het aantal keren dat een Kapucijn het heel ver schopt bij de hoofdere prijzenjury is niet gering en terecht, bekijk de bijgevoegde foto's maar eens.

De kampioenen van de Europashow Kapucijnen.

De Jantjes zijn er altijd bij.

Vier Kapucijnengoeroes met een Verdeuzeldonk bord.

Een andere grote coryfee was natuurlijk Cees Schoonenberg, de man van de werkvloer, die later ook nog vele jaren voorzitter is geweest. Cees stond werkelijk voor iedereen klaar en als je verlegen zat om een mooie doffer en/of duivin dan schroomde hij niet om zomaar wat van zijn beste dieren af te geven. Hij heeft ook de samenwerking met de Duitse zustervereniging op een veel intensiever peil weten te brengen. Bij onze oosterburen zijn qua aantallen veel grotere Kapucijnenshows geweest dan wij ooit in Nederland hebben gezien. Het is natuurlijk wel frappant dat de huidige voorzitter Rob Joosten exact net zo oud is als de speciaalclub (net als de schrijver overigens). Dat kan bijna geen toeval zijn. Hij was samen met o.a. Gerhard Kelderman en ondergetekende de initiatiefnemer van de internationale vergelijkingsshow in Wehl, in eerste instantie alleen voor Raadsheren en Kapucijnen, later uitgebreid tot structuurduivenshows, evenementen waar ruim 1.000 structuurduiven te bewonderen waren. Ook dit bestaat helaas niet meer, maar het afgelopen jaar hebben Nederland, Duitsland, België en Frankrijk toch weer een Europashow voor Kapucijnen opgezet, hetgeen ook een groot succes is geworden. Twee andere leden mogen ook niet onvermeld blijven, Jan Kuster en Jan de Wit uit Didam, vele jaren secretaris en penningmeester en in de wandgangen ook wel 'de Jantjes' genoemd. Zij hebben er mede aan bijgedragen dat de club weer is herrezen nadat de clubkas door een penningmeester leeggeplukt was, de moeilijkste periode van de club. Zij hebben er, samen met Cees Schoonenberg voor gezorgd dat de club weer gezond is.

De titel van dit verhaaltje verwijst naar complete schoonheid. Door haar brede en compacte lichaam in combinatie met de absoluut horizontale houding had het een vormduif kunnen zijn. Door haar prachtige kleuren in met name rood, geel en zwart zou het een kleurduif kunnen zijn. Het heldere pareloog, omsloten door het vuurrode oograndje doet weer denken aan een tuimelaar. Maar het meest opvallende is natuurlijk de majestueuze structuur en het ras is daarom volkomen terecht geschaard onder de structuurduiven.

De Kapucijn op het hok

De Kapucijn is op de eerste plaats een gemakkelijke duif, een betrouwbare broeder die zijn eigen jongen probleemloos grootbrengt. Het gezegde 'twee eieren, drie jongen' is, afgezien van de eerste ronde, beslist van toepassing. Zes

Kapucijnen, ook in vrije uitvlucht.

tot acht jongen per seizoen per koppel is beslist geen uitzondering. De eerste ronde wil er wel eens een onbevruucht eitje bij zitten, vaak veroorzaakt door een knokpartijtje tussen paringslustige doffers, maar als de rust is teruggekeerd gaat het prima. De Kapucijnen worden veelal in voliëres gehouden, maar ook in vrije uitvlucht gedijen ze uitstekend. Als je een mooie tuin hebt is het echt een genot om ze er doorheen te zien scharrelen. Een broedhok moet ongeveer 60 x 50 x 50 cm groot zijn en het is natuurlijk een goede zaak als er een afdeling vrij is waar de jongen rustig kunnen opgroeien. Ook tijdens de rui- en wintermaanden is dit handig als de doffers en duivinnen van elkaar worden gescheiden.

Wat verlangen we van een Kapucijn? Kortom, hoe moet hij er uit zien?

Type en houding eerst! Een goede Kapucijn is een middelgrote duif, voorzien van een brede en diepe borst, die ook niet te lang mag zijn. In de hand moet het lichaam stevig en gespierd aanvoelen en de vleugelbogen moeten in de kooi dusdanig goed afgedekt zijn dat ze onzichtbaar zijn. We verlangen tegenwoordig wat langere benen en hals, deze hals moet goed gestrekt worden gedragen, waardoor de structuur optimaal getoond kan worden. De rug moet perfect afgedekt zijn en daaraan wordt bij geen enkele kleurslag ook maar de geringste concessie gedaan. Een niet optimaal afgedekte rug is al gauw goed voor maximaal 94 punten. Er zijn er meer dan genoeg die dat tot in de perfectie tonen. De houding moet absoluut horizontaal zijn en dan wel vrij van de kooi. Dieren die deze houding alleen maar tonen als ze met de staart in de tralies zitten zijn niet gewenst. Een werkelijk afhellende stand moet als fout worden gekwalificeerd en bestraft worden met maximaal 92 punten. Een opmerking in de geest van 'stand even vaster' maximaal 94 punten. Dit om het belang ervan te accentueren.

Waar gaat het vaak fout?

Wat smal en vlak in borst. Wat lang van type. Stand niet optimaal. Een hals die zich niet goed strekt, er komen dieren voor die zich opblazen en dan de hals intrekken. Te klein van lichaam.

De structuur

Het meest opvallende is natuurlijk de structuur. Deze bestaat uit drie onderdelen die naadloos in elkaar moeten

**OOK IN VRIJE
UITVLUCHT
GEDIJEN ZE
UITSTEKEND.**

De ideale nekvulling.

Tegenwoordig zijn ze er ook in blauw op niveau, let op de prachtige oogkleur.

Wie doet mij wat en dat met een kleur die bij een kleurduif niet zou misstaan.

overlopen. Op de eerste plaats is dat de hoge en brede schelpkap die zo ver mogelijk vanaf het hoogste punt van de schedel moet groeien. Op deze wijze kan met minder veerlengte worden volstaan en is ook de staart korter. Het streven is naar een zo glad mogelijke kap aan de binnenzijde, maar vaak kan een schaatje en wat handigheid wonderen doen door enkele dwarsveertjes of te hoog opgroeiende witte kopveren tot op de huid weg te knippen. Dit moet pas worden gedaan als de betreffende vogel geheel is afgeruid. De kap is geheel gekleurd aan de binnenzijde en gaat ononderbroken over in de kraag (géén ketting!). Deze kraag moet zover mogelijk doorlopen op de borst en eindigen ter hoogte van de vleugelbogen. De kraag moet voldoende open staan, dus niet geknepen, en aan beide zijden even lang zijn. Aan de achterzijde vormt een massieve kolom veren de nekvulling (géén manen!), dit is in de praktijk het moeilijkst te realiseren, de fouten hierin zal ik hieronder opsommen. Deze nekvulling en kraag ontspringen uit een zo kort mogelijke rozet (of veerscheiding) die net boven de schouders is geplaatst. De bevedering van een goede Kapucijn moet glad en strak zijn en het lichaam goed omsluitend, dan is de structuur ook van de juiste veerkwaliteit. Harige veren zijn uit den boze.

Waar gaat het hier fout?

Kraag te nauw, onderbroken of ongelijk op de borst eindigend. Kraag te breed open liggend. Kap te laag aangezet of een puntkap; voorover vallende kap. Nekvulling te los bevederd, te smal, te harig of geknepen. Rozetten te ver doorlopend in de vulling; dubbele rozetten, d.w.z. twee rozetten aan één zijde, is goed voor 90 punten

De kleur en tekening

Hoewel genetisch donkergekrast, zijn met name in geel en rood exemplaren voorhanden met een dermate intensieve en egale kleur dat menig kleurduivenliefhebber er jaloers op kan zijn. Werkelijk prachtig en met behoud van de veerkwaliteit! Soms komen haarveren voor in de achtervleugel bij erg intensieve kleuren, maar dat is dus niet toegestaan. Maar ook zwart is echt lakzwart met veel groene glans. Dunkleuren zijn zeldzaam, maar wel erkend en daarbij is de egaliteit wel eens een probleem. Daarnaast kennen wij de gebande variëteiten in blauw, blauwzilver, roodzilver en geelzilver en hoewel ze qua type, structuur en houding enorme vorderingen hebben gemaakt, zijn ze in kleur nog niet uniform. Houdt er rekening mee dat een geelzilver of roodzilver duivin genetisch altijd een blauwige buik

Een machtige roodzilver.

Een prachtige roodtijger.

Zwart zit sterk in de lift.

Zeldzaam, deze dunkleur.

Wit is vooral in Duitsland populair.

heeft, dit niet afstraffen. Er zijn ook al blauwschimmels en blauwzilverschimmels en deze zullen binnenkort wel voor erkenning worden aangevraagd. Via deze weg is een rood-zilver en/of geelzilverschimmel een fluitje van een cent. Alle bovenstaande kleurslagen zijn met behoud van de monniktekening, dat geldt ook voor de zwart-, rood- en geelgetijgerden. Daarbij wordt, met behoud van de tekening, een zo egaal mogelijke tekening en een intensieve kleur verlangd. Met name de tijgertekening op de borst wil nog wel eens een probleem zijn. Tot slot zijn er nog de eenkleurige witten, roden en gelen. De laatste twee varianten zijn zeldzaamheden, maar in wit zijn er, met name bij onze oosterburen, prachtige exemplaren.

De tekening van de gemonnikten omvat een witte kop, 7-12 witte slagpennen (m.u.v. de getijgerden), een witte staart en een witte buik, doorlopend tot aan de staart. De rechte veer-afscheiding op de buik ligt ongeveer een paar cm voor de benen, wat kleur achter de benen is toegestaan. Een schakelpen is niet toegestaan en komt door strenge selectie nog maar weinig voor. De kop-tekening, liefst straks, en de kleur vrij van de ogen. Liefst zonder de nog vaak voorkomende

Een plaatje in geelgemonnikt.

Perfekte kleur en toch perfecte veer-kwaliteit.

Een zwarttjger met te weinig tekening op de borst.

Hokbezoek in de prachtige tuin van René Verhallen.

Instructies voor alle leden.

gekleurde wangen. Bij rood en geel zijn we al zo ver gevorderd dat ook daaraan aandacht kan worden geschonken.

Oogkleur en oogranden

De oogkleur liefst een zuiver pareloog en dit komt al steeds vaker voor. Ietsje rode adering is nog wel toegestaan, maar zeker niet teveel. De pupil klein en rond. De oogranden vurig rood en smal. Door deze rode oograndjes is de snavelbasis vaak ook wat roodachtig, iets dat er beslist goed uitziet. Bleke oogranden komen maximaal tot 92 punten en te rode oogkleur ook. Soms worden er Kapucijnen geboren

Lekker in bad achter in de tuin.

met donkere ogen. Deze kunnen niet worden geshowd, maar als het echte uitblinkers zijn dan kan er gerust mee worden gefokt.

Waar staan we kwalitatief na 60 jaar?

De absolute toetskleuren zijn de geel-en roodgemonnikten, hierin worden exemplaren getoond die de perfectie steeds dichter benaderen en daarbij nog eerder in geel dan in rood. Op de een of andere wijze is de nekvulling in geel vaak nog perfecter dan die van rood. Zwartgemonnikt is bezig met een spectaculaire opmars, door het kruisen met de beste roden en gelen zijn er al absolute topdieren voorradig. De clubshow van 2017 in Amersfoort werd gewonnen door een jonge zwarte duivin, die won later ook nog eens de hele show. Na deze drie kleuren volgen de getijgerde varianten en de witten, kleuren welke probleemloos met de beste dieren in de drie topkleuren kunnen worden gepaard. Ook in rood- en geelzilver, blauw en blauwzilver zijn er door het deskundig inkruisen van topduiven al heel veel mooie exemplaren waar ook al regelmatig 97 punten aan wordt vergeven. Het wachten is op een clubkampioen in een van deze kleurtjes. De schimmels zijn nog wat verder van huis, maar ook daar kunnen de ontwikkelingen snel gaan. De hekkensluiters zijn de eenkleurige roden en gelen, deze zijn echt nog zeldzaam!

Waar staat de club na 60 jaar?

Het huidige bestuur, bestaand uit Rob Joosten (voorzitter), Martin Treffers (secretaris), Jan Haas (penningmeester) en Harrie Arbeider (promotie van het ras) zet vooral in op gezelligheid, saamhorigheid, het educatieve aspect en het uitwisselen van dieren die vaak met gesloten beurs naar andere liefhebbers gaan. De club is actief, naast een clubdag op de tweede zaterdag van september is er een jaarlijks hokbezoek in de zomermaanden bij enkele fokkers en sinds drie jaar wordt er begin februari een bijzonder leuke en leerzame 'koppeldag' voor de leden georganiseerd waar het educatieve aspect voorop staat. Tips over het koppelen en erfelijkheidsleer voor het kruisen zijn de revue al gepasseerd. Ook de topfokkers geven probleemloos fijn materiaal af, zelf heb ik sinds een paar weken weer twee koppels van de 'duifjes van Jan Steen' en ik denk elke dag weer, wat zijn ze toch verdomde mooi...! ●